Ὅμοιος μὲ πνέμα ἀνάλαφρο ποῦ χάϊδεψε τὴ Φύση.
Κι ἂν εἶναι ἀκοίμητης χαρᾶς ἢ στεριωμένου πόνου
Κάθε ἀντιδόνημα ποῦ σκεῖ τὴ βωδιασμένο ἀγέρα,
Σέρνει μαζί του τῆς ψυχῆς τὸ μυστικὸ τραγούδι.
Τὸ θρῆνο ἀρφάνια σκόρπιζε, τοῦ ἔρωτα πλάσμα γέλα
Καὶ χωριστὰ τὸ δρόμο σας ὡς γράφει ἡ Μοῖρα πάρτε·
Στὴν παντοδύναμη Ζωὴ τὸν ἴδιο ὕμνο θὰ πῆτε.

. . . . . .

24

Φῶς μακρινό, μὰ κοντινὸ γιὰ τῆς ψυχῆς τὰ μάτια,
Κάπου ἄστραψε καὶ χρύσισεν Ἀνατολὴ καὶ Δύση.
Καὶ φάνηκες παράμορφη, σὰν τοῦ βουνοῦ τὸν κρῖνο,
Ὦ Ρήγισσα τοῦ τραγουδιοῦ καὶ ξωθικιὰ τῆς σκέψης.
Προσπέρασε τὸν ἄνεμο τοῦ πόθου μου ἡ λαχτάρα
Κι ὀμπρὸς στὰ πόδια σου ἔπεσα καὶ φίλησα τὸ χῶμα
Ποῦ πάτησες, καὶ δρόσισα νεροκαμένι χείλη
Ποῦ κόλλησαν καλῶντάς σε πό τὴν αὐγὴ ὥς τὸ βράδυ,
Βασίλισσα τῆς Ὀμορφιᾶς, τοῦ Λόγου κυνηγήτρα.
Ὅμως ἀνάβει μέσα μου καημὸς καινούργιου πόθου
Στάλαργινὸ ταξίδι σου σιμά σου νὰ δρομίζω,
Ὡς στὸ φεγγάρι ἀπόδικλα τ' Ἀστέρι τῆς Ἀγάπης.
Δόσε μου ἐσὺ τὴ δύναμη τὸ δρόμο μου νὴ σύρω
Μὴ μὲ προφτάσῃ ἡ κούραση καὶ μ' ἀποδιώξῃ ἡ Ζήση,
Προτοῦ νὰ λάμψῃ μέσα μου τῆς ὀμορφοᾶς σου ὁ ἥλιος
Κι ἀνθίσῃ δροσερόφυλλος ὁ κρίνος τῆς Ἀλήθιας.

. . . . . .

30

Μὴ φύγῃς ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τὴν ἁπλωτὴ τῆς Φύσης.
Αὐτοῦ, καθὼς σὰπάντησα ταξιδευτὴς τοῦ ὀνείρου,
Στάσου νὰ ἰδῶ τὴ ζωγραφιὰ τῆς Ἥβης τοῦ κόσμου ὅλου
Κι ὅλο νὰστράψῃ μέσα μου τὸ φῶς τῆς ὀμορφιᾶς σου.
Στάσου νὰκούσω τοὺς ρυθμοὺς ποῦ κύματα σκορπιοῦνται,
Ἀπὸ τό γλυκανάσαμα τοῦ θραψεροῦ σου στήθου,
Νὰ μοῦ ἀναστήσῃς τοὺς παλιοὺς γλυκοὺς σκοποὺς τοῦ
['Αλαμάνα,
Ἀντιλαλῶντας σύψυχον τῆς Παρθενιᾶς τὸν ὕμνο.
Κ' ἐγώ, πιστὸς προσκυνητὴς τῆς πλάστρας ὡριοσύνης,
Κόβοντας κρίνα τοῦ βουνοῦ κι ἀπό πελώρια λεύκα
Τρυγῶντας ἀσημόφυλλα, νὰ πλέξω ἁγνό στεφάνι
Γιὰ νὰ στολίσω τἄγαλμα τῆς μεστωμένης νιότης,
Ποῦ στήθηκε λαμπρόφωτο μὲς τό Ναό τῆς Φύσης
Καὶ δίπλα στὴ δροσόλαλη χρυσοπηγὴ τῆς Ζήσης.

. . . . . .

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

ΓΥΡΩ ΣΤΑ ΜΙΣΟΦΩΤΑ

Τὸ χρυσαχρὸ σύνεφο χτυποῦσε στὰ μάτια μου μὲ τἄπλωμά του πέρα στῆς δύσης τὰ μέρη· ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ ἄλλα θαμπὰ γνέφια κρυμένος ἐπλημύριζε μὲ τὶς ρόδινες ἀχτίνες του τὰ παρακάτου ἀριὰ σύνεφα ποῦ τὸ χρῶμα τοὺς μέκαμνε νὰ συλογιέμαι τὴν ἀντάρα μὲ μιὰ χρυσὴ βροχὴ ἀνακατωμένη. Προχώρησα παραμπρὸς στὸν ἴσιο δρόμο μὲ τὸ ἄσπρο χῶμα. Μιὰ γυναῖκα μαβροφορεμένη ἔκαμε νὰ τρίζει ἡ παλιὰ ξύλινη πόρτα τοῦ κοιμητηριοῦ καὶ μὲ σκυμένο τὸ κεφάλι ἔφτασε ἀργὰ ἀργὰ σένα μνῆμα· ὁ μάβρος σταβρός του εἶχε πιὰ τόρα χάσει τὸ χρῶμα του· ἔγονάτισε κι ἀρχίνησε νὰ μυρολογάει σἐκεινὸ τὸ παλιομνημούρι. Πρὸς τὴν ὥρα τούτη τὰ κυπαρίσια τοῦ δυτικοῦ πλεβροῦ ἤσκιαζαν ὅλο τὸ νεκροχῶρι μὲ τοὺς βαθιοὺς κι ἀσάλεφτους ἤσκιους τους. Ἔπειτα μιὰ παλιὰ ἱστορία ξαναῆρθε στὸ νοῦ μου, ὅπως καὶ τὴν ἀβγή· τὸ ὅραμα ἐζωγραφίστηκε χαμηλὰ κατὰ τὴ ρίζα τῶν κυπαρισιῶν: Ἡ κοπέλα ἡ ξένοιαστη ποῦ περνοῦσε μιὰ γλυκοχαραὴ τραγουδώντας γιὰ κάπια τραντάφυλλα κίτρινα ποὺ πάντα μύριζαν. Εἶχε τὰ γυμνά της χέρια ἁπλωμένα ὀμπρὸς καὶ τὰ χείλια της χαμογελούσανε γλυκά. Ὁ δρόμος μὲ τὶς διπλὲς σειρὲς τῶν κάχτων ἔστριβε παραπέρα καὶ σἀπόλιγο ἐκρύφτηκε καὶ ἡ κοπέλα. Ἡ σειρὰ τῶν κυπαρισιῶν μὲ τὴ σειρὰ τῶν κάχτων ἐσκοτίστηκαν ξανὰ στὸ μυαλό μου, ἄνοιξα καλήτερα τὰ μάτια μου, σὰ νὰ ξυπνοῦσα, καὶ εἶδα πάλε τὴ γυναίκα γονατιστὴ στὸν τάφο νὰ σκορπάει ἀπάνω του κόκινες βιολέτες. Τὸ σύνεφο ἐφωτίστηκε πιὸ πολὺ καὶ ὁ ἥλιος μεγαλόπρεπα ἐβασίλεψε πίσω ἀπὸ μιὰν κορφὴ ἐκεῖ κοντά, κατὰ τὸ μπουγάζι. Ἐγύρισα καὶ τὰ πουλιὰ μὲ φωνὲς τσιριχτὲς ἐκούρνιαζαν στὰ χαμόκλαδα καὶ στὰ ἄγρια βάτια. Ὁ ἄσπρος δρόμος ἔγινε πιὸ σκοτεινὸς καὶ τὰ πόδια μου ἐβυθίζονταν στὶς σκόνες. Ὁ ἀποσπερίτης πρῶτος ἄναψε στὸν οὐρανὸ καὶ τὰ πρῶτα μπουλούκια τῶν θεριστάδων ἔψελναν τὸ ἑσπερινό τους τραγούδι γυρνῶντας μακριάθε ἀπὸ τὸν ἀθέριστο ἀκόμα κάμπο. Τὰ δέντρα σὰν ἤσκιοι παράξενοι ἐσφάνταζαν πρὸς τὰ πάνου καὶ τὸ ἀγέρι ἐχτυποῦσε τὰ φύλλα τους σένα σούσουρο ἀλαφρὸ καὶ γλυκό.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ

ΟΙ ΠΑΠΑΡΟΥΝΕΣ

Ὁ χρόνος, ὁ τρανὸς καὶ ξακουσμένος βασιλιᾶς, ποῦ γιὰ τὴ δύναμή του τὴ μεγάλη τὸν ἔτρεμε ὁ κόσμος ὅλος, εἶχε τέσσερα παιδιά· τὸ Χειμῶνα καὶ τὴν Ἄνοιξη, ἀπὸ τὴν πρώτη του γυναῖκα, τὸ Χυνόπωρο καὶ τὸ Θέρο, ἀπὸ τὴ δέφτερη· καὶ πειδὴ τὸν εἶχαν πάρει τὰ χρόνια καὶ τὸ θρόνο εἶχε βαργιοστήσει, ἔδωσε στὰ τέσσερά του ἀρτὰ παιδιὰ νὰ κυβερνᾶν τὸ πλείχωρο βασίλειό του, τὸ καθένα μὲ τὴ σειρά.

Ὁ Γεροβασιλιᾶς, μὲ τἄσπρα καὶ μακριά του γένεια, βλέποντας τὰ παιδιά του, μὲ τὴ σοφή του μερασιὰ νὰ βασιλέβουν μονιασμένα, φρόνιμα καὶ καλὰ καὶ τὸ λαό του πάλι νάχῃ νὰ κάμῃ γιὰ τὴ μεγάλη του γνωστὴ καὶ τὴν καλὴ διοίκηση τῶν παιδιῶ του, ἔμενε καταφαριστημένος.

Ἔτσι λοιπὸν βασιλιάδες καὶ λαὸς πέρναγαν ἐφτυχισμένα.

Μὰ ἡ μερασιὰ ἀφτὴ δὲν καλάρεζε στὸν μεγαλύτερο, τὸ Χειμῶνα. Ἀφτος τἄθελε οὔλα δικά του. Πολλὲς φορὲς τἄβαζε μὲ τἀδρέφια του καὶ τσακονόσανε, ὅσο ποῦ μιὰ μέρα, ἀπὸ τὶς πολλές, ἀπολογιέται στὸν Πατέρα του μὲ παράπονο.

—Πατέρα, τοῦ λέει, δὲ μοῦ φαίνεται σωστό, ἐμὲ ποῦμαι ὁ μεγαλύτερος σου καὶ γνωστικώτερος νὰ μὲ κάνῃς ὅμοιο μὲ τὰ καλιόπαιδα. Σὲ κανένα βασίλειο τοῦ κόσμου δὲ γίνεται, μέσα στὸ χρόνο νὰ βασιλέβουν τέσσερεις. Ἢ νάνεβῇς ἐσὺ πάλι στὸ θρόνο ἢ νὰ μοῦ τὸν ἀφήσῃς ἐμένα, σὰν πρῶτος ποῦμαι. Γιατὶ ἀλλοιῶς τὸ βασίλειό σου δὲ θὰ πάῃ μπρός. Ὅ,τι φτειάξω γὼ μοῦ τὰ χαλάει ἡ προκομμένη σου, ποῦ τρέμεις γιὰ δάφτην...

—Κατεργάρη, κατεργάρη! τἀποκρίθηκε χαμογελῶντας ὁ Χρόνος. Μὴ γκρινιάζῃς καὶ γὼ τὰ διορθώνω. Νὰ κάμουμ' ἀλλοιῶς τὴ μερασιά, παιδί μου. Ὁ καθένας σας νὰ βασιλέβῃ ἕνα χρόνο καὶ σὺ—σὰ μεγαλύτερος ποῦσαι—νὰ βασιλέψῃς πρῶτος.

—Ἐγὼ νὰ βασιλέψω δυό. Δὲ θέλω νᾶμαι σὰν κι ἀφτούς, τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ Χειμῶνας μουτρωμένος.

—Παιδί μου, τοῦ κεφαλιοῦ μου τόσα χρόνια ποτὲ δὲν ἔκαμα. Πάντα ρωτοῦσα τὸ λαό μου. Ρώτηξε λοιπὸ καὶ σὺ κεῖνον ποῦ θὰ κυβερνήσῃς πρῶτα...

Ὁ Χειμῶνας νομίζοντας τὸ λαὸ μὲ τὴ γνώμη του, ὁλόχαρος γιὰ τὴν ἀπόκριση τοῦ πατέρα του, χωρὶς νὰ ρωτήξῃ κανέναν, πηαίνει στὸ παλάτι, ποῦ ἡ Ἄνοιξη ἀπὸ τὸ θρόνο δίκαζε τοὺς ὑποταχτικούς της, καὶ τῆς λέει νὰ κατέβῃ γλήγορις, γιατὶ ἀφτὸς θὰ βασιλέψῃ δυὸ χρόνια, σύφωνα μὲ τὴν πιθυμία τοῦ λαοῦ του καὶ τὴ θέληση τοῦ Πατέρα τους. Ἡ Ἄνοιξη δὲ θέλησε νὰ κατεβῇ, λέγοντάς του πῶς ποτὲ δὲν ἄκουσε, οὔτε τὸ λαὸ νὰ πῇ ἕνα τέτοιο πρᾶμμα οὔτε τὸ γεροπατέρα της. Μὰ κεῖνος θέλοντας νὰν τὴν ἐγδικηθῇ καὶ γιὰ τὶς ἄλλες φορὲς ποῦ δὲν τὸν ἄκουγε, τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό, ἔτσι ἄσκημα, ποῦ τῆς ξέσκισε ὡς κάτου τὸ βασιλικό της χιτῶνα κα τὴν καταντρόπιασε μπρὸς σὲ τόσον κόσμο ποῦ τὴν εἶδε γυμνή...

Ἡ Βασιλοποῦλα πὸ τὴ μεγάλη της ντροπὴ καὶ τὸ κακὸ λιγοθύμητε κι ἔμεινε ξερὴ πέντε μέρες καὶ πέντε νύχτες, χωρὶς φαΐ, χωρὶς νερό, δίχως μιλιά.

Ὁ Γεροχρόνος κάλεσε τότες τοὺς γιατροὺς καὶ τὶς μαμῆδες, καὶ σὰν τὴν εἶδαν ἔτσι κόκκινη κόκκινη, σὰ νὰν τὴ μπάτσισαν νεράϊδες, εἶπαν πῶς τὸ αἷμα της εἶχε χωρίσῃ ἀπὸ τὴ μεγάλη ντροπὴ ποῦ πῆρε, κι οὔτε γιατρικὰ μποροῦσαν νὰν τῆς δώσουν οὔτε τίποτ' ἄλλο νὰν τῆς κάμουν.

Ὕστερις ἀπὸ τὶς πέντε μέρες καὶ τὶς πέντε νύχτες, ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ βλέποντας τὸν κόσμο ποῦ τὴν εἶχε τριγυρισμένη διάταξε ἀμέσως νὰ φύγουν ὅλοι καὶ ὅλες. Δὲν ἤθελε νὰν τὴν βλέπῃ πιὰ κανείς, οὔτε κι ὁ Πατέρας της, ποῦ στὴν ἀρρώστια της ἔκανε σὰν τρελλὸς ὁ καημένος.

Κλεισμένη λοιπὸ στὴ καμαρή της ὁλημυχτὶς κι ὁλημερὶς ἔκλαιγε, ἔκλαιγε.

Κάθε μέρα ὁ λαός της—ποῦ τὴν ἀγαποῦσε τόσο, γιὰ τοὺς καλούς της τρόπους καὶ τὴν ὀμορφιά της—ρωτοῦσε πῶς ἀπερνοῦσε, κανεὶς ὅμως δὲν ἤξερε νὰν τοῦ πῇ. Γιαφτὸ πιὰ εἶχε ἀπορπιστῆ καὶ καταλυπημένοι οὔλοι τους ἔλεγαν, πῶς δὲ θὰ ξαναδοῦν τὴν Ἄνοιξη, τὴν καλή τους τὴν Κυρά.

Πέρασε ἔτσι ἕνας μῆνας. Ἡ Ἄνοιξη πάντα κλεισμένη.

Μὰ ἡ δείλια εἶχε νεκρώσει τὴν ὄψη τοῦ τυραγνισμένου· τὰ πιθέματά του εἶχαν μεγαλόπρεπη ἀταραξία, οἱ δύναμες τοῦ κορμιοῦ του εἶχαν λιγώσει, καὶ ὁ ζωγράφος δὲν ἐμποροῦσε νἀποτελειώσει τὸ ἔργο. Τότες ἡ Τέχνη εὑρέθηκε πάλι ἀντιμέτωπη στὸ σπλάχνος καὶ ἐνίκησε. Μ' ἀτάραχτη φωνὴ ἐδιάταξε :— «Ἂς ἔρθει ὁ ἁγιοῦπας».

Ἕνας σκλάβος ἀνατολίτης ἐπαρουσιάστηκε στὸ στρατί, ὅπου ἦταν δεμένος ὁ Διονυσόδωρος, κ' ἔφερνε στὸ χέρι ἕνα μεγάλο, χαλκωματένιον, τετράποδον ἁγιοῦπα, ποῦχε τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ κοφτερό, ἔργο ἑνοῦ μάγου τῆς Χαλδαίας. Τὰ φτερούγια τοῦ ὄρνιου ἦταν ὀρθάπλωτα καὶ τὰ τέσσερα πόδια του ἁρματωμένα μὲ νύχια ἀτσαλένια κοφτερὰ καὶ γυρτά. Καὶ ὁ ἀνατολίτης ἀπίθωσε τὴ λαίμαργη μύτη τοῦ ὄρνιου στὴν κοιλιὰ τοῦ μισαπεθαμένου, κι' ἀγγίζοντας ἕνα κρουμμένο ἐλατήριο, τὄκαμε νὰ φτερουγήσει νὰ σκίσει μὲ τὰ πόδια τὲς σάρκες καὶ νὰ δαγκάσει μπήγοντας τὸ κεφάλι στὰ σπλάχνα. Καὶ τὸ τυραγνισμένο κορμὶ ἐξύπνησε ἀπὸ τὴ δείλια του, ἀνατάραχτηκε, ἐλάγκεψε, ἀνακινήθηκε, ἐφώναξε, κ' ἐζωγραφίστηκε ἀνυπόφερτος ἀπέραντος πόνος στὸ μάτι καὶ στὸ στόμα, τόσο ποῦ ἔφριζε κι' ὁ ἴδιος ὁ ζωγράφος, κι' ἀναστέναξαν κ' οἱ σκλάβοι ψυχοπονεμένοι.

Μία ἄλλη φωνὴ ὅμως ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν κορφὴ τῆς ράχης, φωνὴ ψιλὴ κι' ἀπελπισμένη :—«Διονυσόδωρε, δύστυχε γὲ τῆς μάννας».

Τὸ μηχανικὸ ὄρνιο τοῦ σπάραζε ἀκόμα τὰ σκώτια, καὶ ὁ τυραγνισμένος δὲν ἄκουσε· μὰ ἡ Καμπάσπη ἐνόησε μ' ἕνα βλέμμα τὴ θέση, ἔτρεξε στὰ λιθάρια, τὰ κύλισε γλίγωρα. Κι' ὁ Διονυσόδωρος εὑρέθηκε ὁλόρθος καὶ ματοκυλισμένος μπρὸς τὸ βάρβαρο ποῦ ἐκρατοῦσε τὸ γέρακα. Μ' ἕνα χέρι τὸν ἐγκρέμισε.

«Ὁ Ἡρακλῆς γυναῖκα» ἐφώναξε ὁ Ἀπελλῆς ἀφίνοντας τὰ χρώματα.

Καὶ βλέποντας τὴν Καμπάσπη, ποῦχε κατέβει ὡς τόσο στὸ στρατί, κι' ἀγκάλιαζε τώρα τὸ μαρτυρημένον, ἀνατρίχιασε. Μὰ ἡ σκηνὴ ὅλη ἐστάθηκε γλίγωρη, γιατὶ ἦταν οἱ ὕστερες δύναμες τοῦ πονεμένου, ποῦ, βαστῶντας σφιχτὰ τὴν ἀδερφή του ἀπὸ τὴ μέση, ἔπεσε χάμου νεκρὸς καὶ, χάνοντας τὴ γῆς, ἐβυθίστηκε μαζῆ της στὸ φαράγγι. Καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἔσκυψε, βλέποντας τἀδέρφια ἀγκαλιασμένα νὰ γκρεμίζονται κ' ἐφώναξε :—«Καμπάσπη, Καμπάσπη». Τὰ μάτια του ἐπλημμύρισαν δάκρυα. Τώρα ἡ ἀγάπη ἐνικοῦσε στὴν καρδιά του τὴν τέχνη, μὰ ὁ Προμηθέας ἦταν ἕτοιμος.

Τρύγος 1904.

Ἐπὶ τέλους μιὰ νυχτιὰ σηκώνεται πὸ τὸ κρεβάτι σιγά, σιγά, καὶ χωρὶς νὰν τήνε νοιώση κανείς, πηαίνει κρυφά, κρυφὰ στὴν κάμαρη, ποῦ ὁ πατέρας φύλαγε τὰ ὅπλα του. Ξεκρεμάει τὸ μεγαλύτερο καὶ κοφτερὸ μαχαῖρι—κεῖνο ποῦ 'περνε μαζί του στὸν πόλεμο, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ πηαίνει στὴν ἄλλη κάμαρη ποῦ κοιμούνταν τὰ παιδιὰ τοῦ ἀδερφοῦ της, τοῦ χειμῶνα. Φουγκράζεται κι ἀκούγοντάς τα νὰ ρουχαλιάζουν, ἀνοίγει γλήγορα τὴν πόρτα καὶ πάει ἴσια στὸ μικρότερο, κεῖνο ποῦ ἀγαποῦσε περσότερο ὁ κακοῦργος ὁ ἀδρεφός της.

Τόσον καιρὸ πούμενε κλεισμένη ἄλλο δὲν εἶχε στὸ νοῦ της παρὰ πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἐγδικηθῇ, καὶ περίμενε τὴν μίαν ἡμέρα, περίμενε τὴν ἄλλη νὰν τῆς δοθῇ περίσταση. Τόρα ὄχι καὶ καλύτερα ὁ πατέρας του τὸν εἶχε στείλη ταξίδι καὶ θὰ γύριζε ὕστερα πὸ 'να χρόνο. Μεγαλύτερη ἐγδίκησή δὲ μποροῦσε νὰν τοῦ κάμη σφάζοντας τὸ μικρό του τ' ἀγαπημένο του παιδί· θὰν τοῦ 'γγιζε τὴν καρδιά, θὰν τονὲ φαρμάκωνε!...

Στὸ σκοτάδι ὅμως μέσα ψάχνοντας, στὴν τρεμοῦλα καὶ στὴ ζάλη της, ἀντὶς νὰ βάλῃ στὸ προσκέφαλο τὸ χέρι της, ἁρπάζει τὸ ποδάρι τοῦ παιδιοῦ, καὶ μιὰ μὲ τὸ μαχαῖρι, τὸ κόβει πέρα πέρα!...

Τὸ παιδὶ ξεσπάει στὰ φωνητά. Τὸ παλάτι γίνετ' ἀνάστατο. Τρέχουν οἱ δοῦλοι πάνου, κάτου, φωνάζουν οἱ γυναῖκες, φωνάζουν οἱ ἄντρες. Στὸ κακὸ ἀφτὸ βρίσκει κι ἡ Ἄνοιξη κιρὸ καὶ βγαίνει κάτου.

Παίρνει τὰ βουνὰ τρεχάτη, κατεβαίνει στὸν κάμπο, πηαίνῃ στὸ λειβάδι, μὰ κι ἀπὸ κεῖ θέλει νὰ φύγῃ...

Τὰ γόνατά της τρέμουν, τρέμουν. Ἡ δύναμή της σώνεται, κάτι ἀπὸ τὴν καρδιά της φεύγει.

Γιὰ νὰ μετάνοιωσε, δὲ μετάνοιωσε, γιὰ νὰ σκιάζεται τὸν ἀδρεφό της οὔτ' ἀφτό, γιατ' εἶχε τὸν πατέρα της ποῦ θὰ τὴ διαφέντεβε, μόνε τὸ αἷμα της εἶχε σκορπίσει στό βουνό, στὸν κάμπο, στὸ λειβάδι.

Κόβοντας τὸ πέδι τοῦ παιδιοῦ, πῆρε λιγουλάκι μὲ τὶ μαχαῖρι τὸ δακτυλάκι της, κι ἀπὸ κεῖ τὸ αἷμα σταλαματιά, σταλαματιά, χωρὶς νὰν τὸ νοιώθῃ ἔπεφτε στὸ χῶμα...

Ἅμα ὁ ἥλιος ἔρριξε, τότες κι ἡ γαλανομάτα Ἄνοιξη εἶδε, στὸν κάμπο, στὸ βουνό, στὸ λειβάδι, τὰ φυτρωμένα λούλουδα, λούλουδα μικρά καὶ παράξενα ταπεινὰ καὶ κατακόκινα—σὰν αἷμα—, σημάδι τῆς ντροπῆς ποῦ τόσον καιρὸ ἔκλεισε μέσα της, καὶ ἔνοιωσε πιὰ πῶς ὅλη τὴ νύχτα αὐτὴ τὰ φύτεψε, δίχως νὰν τὸ νοιώσῃ.

Ἀθῆνα. Μάρτης 1905

ΓΕΩΡΓΗΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο ΠΟΛΥΓΡΑΦΩΤΕΡΟΣ

Φίλτατε «Νουμᾶ»,

Εἶδα κάπου τὶς προάλλες τὸν *λόγιον νέον* κ. Κουρούπη—ἀλήθια συχαρίκια γιὰ τὸ καινούργιο παρανόμι ποῦ τοῦδωκες «Ἑσπερινὸς γλωσσολόγος κ. Γκάρ»—νὰ τόνε λένε «ὁ πολυγραφώτερος τῶν σημερινῶν δραματικῶν». Ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ μακαρίτη Ἀντωνιάδη πολὺ σωστὸ τὸν τίτλον αὐτὸν νὰ τὸν πάρῃ ὁ κ. Κουρούπης, γιατὶ φαντάζουμαι ὅτι ὄχι μονάχα στὸ μέτρος μὰ καὶ στὸ βάρος θὰ φτάσῃ τὰ δραματικὰ καὶ ποιητικὰ (;) ἔργα τοῦ μακαρίτη, ἀφοῦ μὲ τόσο καλὰ σημάδια βαδίζει ἀπάνου στάχνάρια του. Καὶ φέρνω ἀπὸ τώρα μπρὸς στὸ νοῦ μου γέρο τὸν κ. Κουρούπη—ὁ Θεὸς νὰ τοῦ χαρίζῃ χρόνια γιὰ νὰ μᾶς διασκεδάζῃ—ποῦ θὰ ξαναζωντανεύῃ τὴν ἀκόλουθη σκηνὴ τοῦ μακαρίτη Ἀντωνιάδη, καθὼς μοῦ τήνε δηγήθηκε κάποιος στενὸς φίλος τοῦ καλοθύμητου πολυγράφου. Ἡ σκηνὴ αὐτὴ ξηγάει ἀρκετὰ γιατὶ ὁ Ἀντωνιάδης καὶ ὁ Κουρούπης γράφουν τόσα πολλὰ καὶ μὲ τόση εὐκολία.

Μὰ γιὰ νὰ νοιώσῃς κάποιο γοῦστο ἀπὸ τὴ σκηνὴ τούτη πρέπει νὰ φέρῃς λίγη ὥρα τὸν Ἀντωνιάδη ζωντανὸ μπροστά σου, ἔτσι μὲ τὸ καμπουριασμένο κορμί, τὸ ἱστορικὸ σάλι καὶ καὶ τὴν καλοσύνη τῆς καρδιᾶς του, τὴν παιδιάτικη ἀλήθια καλοσύνη.

Ἄκου λοιπόν.

Εἶναι πρωΐ. Ὁ μακαρίτης κάθεται βυθισμένος μέσα στὴ μεγαλη πολυθρόνα του καὶ διαβάζει ἐφημερίδα. Δίπλα του κάθεται ἡ μικρούλα ἀνηψιά του καὶ πλέκει τὴν ταντέλλα τῆς. Ὁ Ἀντωνιάδης σουφρόνει τὸ κούτελό του καὶ ξύνει τὸ κεφάλι του, γιατὶ διαβάζει: «ὁ δραματογράφος κ. Β. ἐτελείωσε τὴν νέαν του τραγωδίαν—«Ἡ μήτηρ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου». Στρηφογυρίζει κάνα-δυὸ φορὲς μέσα στὸ κάθισμά του καὶ μὲ τὴν περίεργη φωνή του λέει στὴν ἀνηψούλα του.

—Μαρίκα μου; ἔχουμε γράψει τὴν τραγωδία «Ἡ μήτηρ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου»;

—Δὲ θυμᾶμαι, θεῖέ μου.

—Γιὰ κατέβασε τὸ εὐρετήριο νὰ δοῦμε.

Ἡ μικρὴ κατεβάζει ἀπὸ τὸ μεγάλο ἱστορικὸ ντουλάπι ποῦ ἐκλειοῦσε ὅλα τὰ δραματικὰ ἔργα τοῦ μακαρίτη τὸ εὐρετήριο καὶ τὸ πάει τοῦ θείου της.

—Διάβαζέ μου ἐσὺ νἀκούω.

Ἀρχίζει· ἡ ὥρα εἶναι 9 1/2· στὶς 11 τελειόνει τὸ διάβασμα.

Τραγωδία μὲ τέτιον τίτλο δὲν ὑπάρχει.

—Δὲν τὴν ἔχουμε γράψει, θεῖε.

—Διάβολε! πῶς μᾶς ξέφυγε;... Ποιὸς εἶναι ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς στὸ εὐρετήριο;

—858, θεῖε.

—Καλά. Γράψε ἀποκάτου 859.

—Μὰ θὰ γράψουμε κι ἄλλη τραγωδία, θεῖε;

—Ναί, παιδί μου· τέτιαν ὑπόθεση δὲν πρέπει νὰ τὴ χάσουμε. Πάρε χαρτὶ κι ἀρχίνα.

—Μὰ τί; σήμερα θὰ τὴν γράψουμε; Προχτὲς γράψαμε τὴν τελευταία.

—Δὲν πειράζει· ὡς ποῦ νὰ φτάσουμε τὶς χίλιες δὲν πρέπει νὰ καθόμαστε μὲ σταυρωμένα χέρια. Πάρε χαρτί, πρὶν μᾶς πάρουν τὴν προτεραιότητα.

Ἡ ἀνηψιὰ φέρνει τὸ χαρτὶ καὶ κάθεται στὸ γραφεῖο δίπλα στὸ θεῖο. Ἡ ὥρα εἶναι 11 1/2.

—Κάθησες; γράφε λοιπόν.

Τράκας. Καλῶς ἐποίησας καὶ ἦλθες, σ' ἤθελα.

—Μὰ τὸν Τράκα, θεῖε, τὸν ἔχουμε καὶ σ' ἄλλη τραγωδία.

Δὲν πειράζει. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀπὸ μηχανῆς πρόσωπο. Γράφε.

Εἶδες τοὺς ἐχθροὺς νὰ διαβαίνουν ἀπ' ἐδῶ;

Καὶ ἔτσι προχωρεῖ ἡ παράταξη τῶν στίχων καὶ ἡ τραγωδία ὡς τὸ ἀπόγιομα εἶναι ἕτοιμη.

—Πόσους στίχους ἐγράψαμε, Μαρίκα;

Ἡ ἀνηψιὰ μετράει.

— Ἐγράψαμε 2305, θεῖε.

— Καλά· τὸ βράδυ τοὺς συμπληρόνουμε καὶ φτάνουν τὶς 2,500. Ξεκουράσου κομμάτι, γιατὶ αὔριο θὰ γράψουμε κι ἄλλη τραγωδία.

— Κι ἄλλη, θεῖε; Μὰ ποιά; Πολλὲς δὲν εἶναι αὐτές;

— Ὄχι, παιδί μου· θυμήθηκα τώρα, ὅτι πρέπει νὰ γράψουμε τὸν «Κροῦμο», γιατὶ τὸν ἔκαμε τραγωδία κι ὁ κ. Κ. κι ἂν δὲν τὸν παρουσιάσουμε πρῶτα ἐμεῖς, θὰ μᾶς ποῦν ὕστερα πῶς τὸν κλέψαμε ἀπ' αὐτόν.

Κ' ἔτσι οἱ τραγωδίες στιβάζουνταν ἡ μιὰ ἀπάνου στὴν ἄλλη μέσα στὸ ἱστορικὸ ντουλάπι, καὶ χάραζαν τἀχνάρια, ποῦ ἀκολουθάει τώρα «ὁ πολυγραφώτερος» ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς κ. Κουρούπης.

Ὁ Μαυρίκιος

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Στὴν «Ἁρμονία» τῆς Σμύρνης ξακολουθεῖ ὁ φίλος Λέσβιος νὰ δημοσιεύει τὰ φωτεινά του ἄρθρα γιὰ τὸ γλωσσικό μας ζήτημα.

— Τὰ ἄρθρα αὐτά, γιομάτα μὲ ὀρθὴ κρίση καὶ μὲ γερὰ ἐπιχειρήματα, καὶ βέβαια ἀφοῦ κάθε γραμμὴ τοῦ Λέσβιου στηρίζεται ἀπάνου στὴν Ἀλήθεια, διαβάζουνται μὲ ἐνδιαφέρον καὶ στὴ Σμύρνη καθὼς καὶ στὴ Μιτυλήνη, γιατὶ ἀπὸ κεῖ τὰ στέλνει ὁ Λέσβιος.

— Εἴμαστε περίεργοι νὰ δοῦμε τί θ' ἀπαντήσουνε στὸ Λέσβιο οἱ δασκάλοι τῆς Σμύρνης, ἀφοῦ ἡ Σμύρνη ἔρχεται δεύτερη ἀπὸ τὴν Πόλη στὸ λογιωτατισμό.

— Θυμόσαστε τὶς ἡμέρες τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου μιὰ περίεργη καὶ νόστιμη ρεκλάμα γιὰ τὸν κ. Ράδο ποὺ δημοσιευόταν ταχτικὰ στὶς ἐφημερίδες;

— Ἡ ρεκλάμα αὐτὴ ἔχει τὴν ἱστορία της κι ἀκοῦστε την.

— Ὁ κ. Ράδος ἔστειλε στὸ φίλο του κ. Δ. Γρ. Κ. ἕνα μπιλλιετάκι καὶ τοῦγραφε, παρακαλῶντάς τονε νὰ δημοσιέψει στὶς ἐφημερίδες, πὼς ἀσθενῶντας ὁ κ. Ράδος δὲ θὰ μπορέσει νὰ πάει στὸ Συνέδριο καὶ νὰ κάνει διάφορες σοφὲς ἀνακοίνωσες, καθὼς τοῦχε σκοπό.

— «Πρόσεχε, τοῦγραφε στὸ τέλος, νὰ μὴ φανεῖ πὼς σ' ἔβαλα ἐγὼ νὰ γράψεις, μὰ πὼς τὰ γράφεις ἀπὸ μέρος σου».

— Ὁ φίλος του, ποὔτυχε νἆναι καὶ λίγο χωρατατζῆς, κλείνει τὸ γραμματάκι τοῦ κ. Ράδου σ' ἕνα φάκελλο καὶ τὸ στέλνει στὸ διευθυντὴ μιανῆς ἐφημερίδας—μπορεῖ καὶ τῆς «Ἑστίας», δὲν ξέρουμε—μὲ μιὰ σημειωσούλα: «κοίταξε τί μοῦ γράφει ὁ κ. Ράδος καὶ συμμορφώσου μὲ τὴν ἐπιθυμία του».

— Κ' ἔτσι ὅλος ὁ κόσμος θάμασε τὶς σοφὲς ἀνακοίνωσες ποὺ θ' ἄκανε ὁ κ. Ράδος, καὶ μόνο δυὸ τρεῖς ποὺ ξέρανε τὸ μυστικὸ ξεκαρδιστήκανε στὰ γέλια.

— Τὴν περασμένη Κυριακὴ ὁ «Νουμᾶς» βγῆκε μόνο μ' ὀχτὼ σελίδες, γιατὶ οἱ τυπογράφοι ποὺ δουλέψανε μόνο Τετράδη καὶ Πέμτη ἴσα μὲ τὸ μεσημέρι, δὲν προφτάσανε σὲ μιάμιση μέρα νὰ ἑτοιμάσουν καὶ τὶς δώδεκα σελίδες του.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΜΕΝΟΙ

Δρᾶμα μὲ τρία μέρη

ΧΡΥΣΑΥΓΗ—ΤΑΦΟΣ ΣΤΟ ΓΙΑΛΟ

Δηγήματα

ΠΟΥΛΙΟΥΝΤΑΙ: Δρ. 2 γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας».

Η ΜΗΔΕΙΑ

(*Μεταφρ. Γιάννη Περγιαλίτη*)

Πουλιέται δυὸ δρ. (φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ Ἐξωτερικό) στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας».